

# Kirurgi, stråler og kemo kan ikke stå alene

Af Lotte Frandsen, journalist

I moderne kræftbehandling er man nødt til at inddrage alternative indsatser. Det mener kræftlægenes organisation. På InformationsCenter for Alternativ Kræftbehandling (ICAK) er man begejstret for udmeldingen fra det etablerede sundhedsvæsen.

**B**udskabet om at inddrage alternativ behandling som et supplement kom fra overlæge Lars Henrik Jensen i efteråret 2017 i et interview på TV 2 Østjylland. Han er formand for Dansk Selskab for Klinisk Onkologi. Ifølge ham bør kræftlægerne kende til alternativ behandling og støtte patienterne i, hvad de selv kan gøre for at få et godt kræftforløb.

- Det er vigtigt for patienten at være en aktiv medspiller i behandlingen. Det øger livskvaliteten og mindsker eventuelle gener at gøre noget selv, sagde han.

På ICAK hilser man holdningsændringen velkommen og håber på, at fremtidens kræftlæger vil se alternativ behandling som et supplement til den moderne kræftbehandling, og at de vil respektere patienternes valg. For der er mange patienter, der ønsker mere end den konventionelle behandling. En rapport om danskeres syn på sundhedsvæsenet, der er udarbejdet i et samarbejde mellem Mandag Morgen og TrygFonden, slår fast, at otte ud af ti kræftpatienter forsøger sig med alternativ behandling.

En tilsvarende undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse viser, at de fleste kræftpatienter bruger kosttilskud, naturlægemidler, stærke vitaminer og mineraler som et supplement for

at lindre bivirkninger og for at gøre noget aktivt for at få det bedre.

- Lægerne bør helt rutinemæssigt spørge patienterne, hvad de selv gør ved siden af. Det handler ikke om, at man skal vælge den konventionelle behandling fra, det opfordrer vi aldrig nogensinde til. Men patienterne har ofte behov for at gøre noget selv, og vi støtter dem i deres valg, siger Berit Wheler, centerleder på ICAK.

## Bevar den kritiske sans

På ICAK tilbyder man samtaler for både kræftpatienter og pårørende. Man tager sig god tid til samtalen og rådgiver og informerer om forskellige alternative behandlingsformer. De fleste henvendelser drejer sig om, at patienterne gerne vil have hjælp til at afhjælpe smerter og kvalme, som er de typiske bivirkninger ved en kræftbehandling. Tilbuddet er gratis,

Berit wheler Foto: Simon Fønsbo



og man kan være anonym. Personalet på ICAK anbefaler ikke bestemte behandlingsformer eller bestemte behandlere.

- Men vi opfordrer til, at man bruger professionelle alternative behandlere og undersøger behandlerens baggrund og erfaring med kræft. Man skal ikke hoppe på noget, man tilfældigt finder på nettet. Og man skal kun gøre noget, hvis man føler, det fungerer. Man skal ikke være flink og spise bestemte urter for terapeutens skyld. Kemien og tilliden skal være på plads.

For Berit Wheler er det vigtigt at understrege, at rådgivningen er værdineutral og tager udgangspunkt i patientens egne ønsker. Og langt de fleste patienter har ideer om, hvad de gerne vil.

- Jeg tror, der er lige så mange forskellige alternative behandlingsformer, som man evner at forestille sig. Kun fantasien sætter grænser. Derfor taler vi også meget med patienterne om, at de skal bevare deres kritiske sans. Men det er jo individuelt, hvad der virker for den enkelte. Sådan er det også med den konventionelle behandling.

### Potentiale i planteføde

I dag lever mange patienter meget længere med deres kræftsygdom, men Berit Wheler er ikke overbevist om, at det alene er lægernes og de moderne behandlingstilbuds fortjeneste.

- Måske er det også patienterne og det, de gør, der bidrager til, at de overlever længere. For eksempel ved man, at der er stoffer i planteføde, der gør livet svært for kræftcellerne. Der er ingen, der kan sige, om man får et minut, en time eller et år mere at leve i, men det kan man heller ikke med den konventionelle behandling. Hvis man vil sætte sig grundigt ind i, hvad man selv kan gøre med kost, motion, positiv tænkning, meditation, og hvad man ellers gerne vil gøre brug af, kan der være meget at

læse, og Berit Wheler opfordrer til, at man inddrager familie og venner i processen.

- Det er en god idé at uddelegere arbejdet. For det er et stort arbejde. Og som kræftpatient har man ikke altid så mange ressourcer og døjer måske med kvalme og træthed. Derudover er det gavnligt at mødes med ligesindede og udveksle erfaringer. Det er videnskabeligt bevist.

### Understøttende behandling

Berit Wheler håber, at vi fremover vil bruge ordet komplementær i stedet for alternativ.

- Ordet alternativ har noget mystisk og sekterisk over sig, men det bety-

der jo bare, at det er et alternativ til den eksisterende behandling.

Og hun håber, at kræftpatienterne går fra en samtale på ICAK og tænker, at nu skal jeg gøre, hvad jeg kan.

- Folk skal have livsmod med herfra. De skal sige til sig selv, at nu vil jeg gøre alt, jeg kan, for at leve længst og bedst muligt med denne her møg sygdom. Man skal selvfølgelig ikke give folk falsk håb, men man skal heller ikke slukke folks håb. Når lægerne siger til patienterne, at de skal gå hjem og leve som før og bare nyde den sidste tid, sætter vi dem i en falsk håbløshed. For det er bevist, at det nytter at gøre noget selv. Det nytter at kæmpe.

### Hvad er alternativ behandling?

Det kommer an på, hvem man spørger. Ordet "alternativ" signalerer noget andet end det, man normalt gør – altså noget, der er et alternativ til sundhedsvæsenets behandlinger. Der er på verdensplan stor forskel på, hvordan man betegner det, vi kalder alternativ behandling i Danmark. For eksempel er akupunktur ikke spor "alternativt" i Kina, hvor det i 5.000 år har været en del af sundhedsvæsenet.

De danske myndigheder bruger begrebet "alternativ behandling" om:

- Behandlingsformer udført af behandlere, der ikke er autoriserede sundhedspersoner.
- Behandling udført af autoriserede sundhedspersoner, men som er baseret på metoder, der hovedsageligt bruges uden for sundhedsvæsenet. Behandlingen skal kunne udføres af personer uden sundhedsfaglig autorisation.

*Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed*

Du kan læse om gode råd ved brug af alternativ behandling på: [srab.dk](http://srab.dk)

### InformationsCenter for Alternativ Kræftbehandling

- Rådgiver, inspirerer og informerer værdineutralt, gratis og anonymt
- Åbent for henvendelser mandag-torsdag 10.30-14.00 på tlf. 24 79 20 24
- Læs mere på [icak.dk](http://icak.dk)

*Kilde: ICAK*

Artiklen er ikke udtryk for PROPAs holdning til alternativ behandling. PROPAs holdning lægger sig tæt op ad holdningen hos Kræftens Bekæmpelse:

- Vi går ind for behandlinger, der bygger på dokumenteret viden
- Brug ikke alternativ behandling i stedet for konventionel behandling. Brug den sammen med den behandling, du får på sygehuset, og tal med din læge om det
- Beslut dig for, hvor meget tid og hvor mange penge, du vil bruge på alternativ behandling